

АЙЗЪК АЗИМОВ ЕЛЗИВЪР В ПАНИКА

Превод от английски: Явор Дунев, 1993

chitanka.info

Елвис Блай потри пухкавите си ръце и каза:

— Думата е „самостоятелност“.

Той се усмихна неловко, помагайки на Стивън Ламорак да запали. Имаше някаква притесненост в гладкото му лице с малки, ококорени очи.

Ламорак изпусна дима одобрително и кръстоса дългите си крака.

Косата му вече беше прошарена със сиво, а челюстта му бе масивна.

— Домашни ли са? — попита той, гледайки критично цигарата. Опитваше се да прикрие собственото си безпокойство, породено от напрегнатостта на Другия.

— Съвсем — отговори Блай.

— Учудвам се — каза Ламорак, който беше земен жител, — че имате място на малката ви планета за такива удоволствия.

Ламорак си спомни първия път, когато видя Елзивър от визиекрана на космическия кораб. Това беше грапав, нащърбен, безатмосферен планетоид, няколко мили в диаметър, съдържащ само прашносиви груби скали, глупаво блеснали на светлината на Слънцето, отдалечено от него на 200 000 000 мили. Планетоидът беше единственият обект, по-голям от миля, който обикаляше около слънцето, а сега хората се бяха задълбали в този миниатюрен свят и бяха сътворили общество на него. Самият той, като социолог, беше дошъл да проучи света и да види как живеят хората тук.

Блай се усмихна вежливо:

— Ние не сме малък свят, д-р Ламорак, вие ни преценявате по двуизмерни стандарти. Повърхностната площ на Елзивър е само три четвърти от щата Ню Йорк, но това е неточно. Забележете, ние можем при желание да населим вътрешността на Елзивър. Една сфера с радиус 50 мили има обем над половин милион кубически мили. Ако всеки на Елзивър заемеше по 50 фута навътре, общата площ в планетоида щеше да е 56 000 000 кв. мили, а това е равно на цялата площ на Земята. И нито една от тези квадратни мили, докторе, нямаше да е непродуктивна.

— Господи — възкликна Ламорак. — Но, да, разбира се. Вие сте прав. Странно, аз никога не съм си помислял за това. Но в такъв случай Елзивър е единствената напълно използвана планета в Галактиката. Останалите от нас просто не могат да се отърват от

двуизмерното преценяване на повърхностите, както вие сам посочихте. Е, аз съм повече от доволен, че вашият Съвет беше така отзивчив и ми подаде ръка за помощ в това мое изследване.

Блай кимна спонтанно.

Ламорак леко се намръщи, помисляйки си:

„Държи се така, като че ли не е желал да идвам. Има някаква грешка.“

— Естествено — каза Блай. — Вие разбирате, че в момента ние не сме толкова големи, колкото бихме могли да бъдем. Само малка част от Елзивър е прокопана и заета. Темповете на заемане не могат да бъдат други освен много бавни. Разширението ни е ограничено от капацитета на псевдогравитационните двигатели и конверторите за слънчева енергия.

— Разбирам. Кажете ми, Съветник Блай — това е просто въпрос на лично любопитство, а не информация от първостепенно значение за работата ми — бих ли могъл да видя някои от вашите земеделски и животновъдни нива. Очарован съм от мисълта за житни ниви и големи стада във вътрешността на планетоида.

— Стадата ще ви се сторят малки за вашите стандарти, докторе, а и нямаме много жито. Но все пак нещо ще се намери. Малко жито, памук, тютюн. Дори плодни дръвчета.

— Прекрасно. Както казахте „самостоятелност“. Вие преработвате всичко, предполагам?

Зорките очи на Ламорак не пропуснаха факта, че последната забележка засега болезнено Блай.

— Да, длъжни сме да преработваме всичко — каза той. — Вода, въздух, храни, минерали — всичко, което използваме, сме длъжни да го възстановим в първоначалното му състояние. Отпадъчните продукти превръщаме в суровинни материали. За всичко това е нужна енергия, а ние имаме достатъчно. Разбира се, ефикасност сто процента не може да има, винаги някъде нещо изтича. Всяка година внасяме известно количество вода и ако нуждите ни пораснат, ще се наложи да внасяме въглища и кислород.

— Кога ще започнем нашата обиколка, Съветник Блай? — запита Ламорак.

Усмивката на Блай загуби топлотата си.

— Веднага щом можем, докторе. Има няколко рутинни въпроса, които трябва да се уредят.

Ламорак кимна и допушвайки цигарата си, загаси фаса? Рутинни въпроси? Нищо подобно не бе имало по време на предварителната им кореспонденция. Елзивър по-скоро беше горд, че уникалното му планетоидно съществуване привлича вниманието на Галактиката.

— Разбирам — каза той, — че ще обезпокоя с нахлуването си сплотеното ви общество.

— Да. Отвърна Блай. — Ние се чувстваме изолирани от останалата част на Галактиката. Имаме си собствени обичаи и навици. Всеки Елзивърианец живее в комфортна ниша. Появяването на непознат без определена каста ще наруши реда и спокойствието.

— Кастовата система положително ще ви лиши от всякаква гъвкавост.

— Така да бъде — отговори бързо Блай, — но също така има и известна доза собствено осигуряване. Ние имаме фирма, управляваща смесените бракове и неизменното наследяване на професиите. Всички мъже, жени и деца знаят своето място, приемат го и биват приемани, в действителност ние нямаме никакви неврози или психически заболявания.

— И нямате неприспособени хора? — попита Ламорак.

Блай отвори уста да каже „не“, но внезапно млъкна и сбърчи чело. След малко каза:

— Ще се приготвя за обиколката, докторе. Дотогава, предполагам, не бихте имали нищо против да се освежите и да поспите.

Двамата станаха заедно и излязоха от стаята. Блай учтиво изпрати земния човек до вратата.

Ламорак се почувства потиснат от смътното усещане за криза след разговора си с Блай.

Вестникът засили това чувство. Той внимателно го прочете преди да си легне. Вестникът представляваше осемстраничен таблоид от синтетична хартия. Една четвърт от него беше заета с „лични“: раждания, женитби, смърт, официалните проценти на разширяване на обитаемия обем (не площ! триизмерно!). Останалата част съдържаше училищни есета, образователен материал и фантастика. Новините, с които Ламорак беше свикнал, почти липсваха.

Една бележка само беше по-интересна и тя объркваше с незавършеността си.

Под малко заглавие „непроменени изисквания“ беше написано:

„Не настъпи промяна в позицията му от вчера. Главният Съветник обяви след второ интервю, че изискванията му остават напълно неприемливи и не могат да бъдат изпълнени при никакви обстоятелства.“

По-долу, в скоби и с различен шрифт, имаше изявление: „Редакторите на този вестник са на мнение, че Елзивър не може и няма да играе по свирката му, пък да става каквото ще.“

Ламорак препрочете всичко това три пъти.

Неговата позиция. *Неговите* изисквания. *Неговата* свирка. Но на кого?

Тази нощ не можа да заспи лесно.

В последвалите дни Ламорак нямаше време за вестници, но натрапчиво въпросът сам се връщаше в мислите му.

Блай, който остана негов водач и компания през по-голямата част от обиколката, ставаше все по-необщителен.

На третия ден Блай се спря и каза:

— Това ниво тук е предназначено изцяло за химическата индустрия. Тази секция не е важна...

Ала той се обърна твърде бързо и Ламорак го хвана за ръката.

— Какви са продуктите от тази секция?

— Торове. Органични торове — отговори рязко Блай. Ламорак обърна гръб, търсейки да види онова, което Блай избягваше. Погледът му се плъзна по изсечената изравнена скала и постройките притиснати между пластове.

— Това там не е ли частна резиденция? — попита Ламорак.

Блай не гледаше в същата посока.

— Струва ми се, че това е най-голямата сграда, която виждам тук. Защо тя е тук във фабричния район?

Това само по себе си я правеше забележителна. Той беше вече забелязал, че нивата на Елзивър бяха строго разделени на жилищни, земеделски и индустриални. Погледна пак и извика:

— Съветник Блай!

Съветникът се отдалечаваше и Ламорак го настигна с бързи крачки.

— Нещо не е наред ли, сър?

— Бях груб, знам — измънка Блай. — Съжалявам. Има някои въпроси, които измъчват ума ми...

Той продължи да върви бързо.

— Относно *неговите* изисквания?

Блай спря изведнъж.

— Какво знаете за това?

— Не повече, отколкото Ви казах. Прочетох го във вестника.

Блай промърмори нещо на себе си.

— Рагузник? — попита Ламорак. — Кой е той?

Блай тежко въздъхна.

— Мисля, че трябва да Ви се каже. Това е унизително, твърде неудобно за споделяне. Съветът сметна, че този въпрос ще бъде приключен бързо и няма да е необходимо да се смесва с Вашето посещение. Но вече стана почти седмица. Не знам какво ще се случи, но най-добре ще е за Вас да си отидете. Няма причина един гост да рискува да умре.

Землянинът се усмихна скептично.

— Да рискува да умре? На този малък свят, така мирен и отруден? Не мога да повярвам.

Елзивърианският съветник каза:

— Ще Ви обясня. Мисля, че така ще е най-добре.

Ламорак кимна с глава.

— Както Ви казах вече, всичко на Елзивър се рециклира. Разбирате това, нали?

— Да.

— Това включва... ъ-ъ, човешки отпадъци.

— Предполагам.

— Водата се пречиства чрез дестилация и абсорбция. Това, което остава се превръща в торове. Някои от тях се използват като суровина за органични и други би-продукти. Тези фабрики са предназначени за това.

— Е? — Ламорак беше изпитал известна трудност с пиенето на вода, откакто се приземи на Елзивър, защото той беше достатъчно реалистичен, за да знае, че тя е пречистена, но лесно преодоля това чувство. Дори на Земята водата се пречиства чрез природни процеси от всякакви неприятни съставки.

Блай с нарастваща трудност продължи:

— Игор Рагузник е човекът, който се занимава с индустриалните процеси, непосредствено свързани с отпадъците. Това е работа на неговото семейство, откакто Елзивър за пръв път е бил колонизиран. Един от първите заселници е бил Михаил Рагузник и той... той...

— Се занимаваше с пречистването и преработката на отпадъците.

— Да. Тази резиденция, която виждате там, е на Рагузник. Тя е най-хубавата и най-комфортната на целия планетоид, Рагузник получи много привилегии, които ние нямаме, но въпреки всичко... — гневът напусна гласа на съветника — ... ние не можем да *говорим* с него.

— Какво?

— Той настоява за пълно социално равенство. Той иска децата му да играят с нашите, жените му да посещават... О! — това беше стон на огромно отвращение.

Ламорак се замисли за бележката във вестника, в която дори не се споменаваше името на Рагузник и не се казваше нищо по-специално за неговите изисквания.

— Той е отхвърлен от обществото заради работата си ли? — попита той.

— Точно така. Човешки отпадъци и... — думите убягваха на Блай. След кратка пауза той каза тихо:

— Като Земен жител, предполагам, че не разбирате.

— Но като социолог, да.

Ламорак си спомни за Недосегаемите в древна Индия, единствените, които боравели с трупове. Спомни си за положението на свинарите в древна Юдея.

— Предполагам — подхвана той, — че Елзивър няма да отстъпи на тези искания.

— Никога! — енергично каза Блай. — Никога!

— И така?

— Рагузник заплаши, че ще преустанови работата си.

— С други думи стачка.

— Да.

— Това сериозно ли е?

— Имаме достатъчно храна и вода за сега; пречистването не е толкова необходимо в този смисъл. Но отпадъците ще се натрупат, те

ще инфектират планетоида. След поколения грижлив контрол над болестите сме придобили нисък вроден имунитет. Започне ли епидемия, ще ни покоси със стотици.

— Рагузник предупреден ли е за това?

— Разбира се.

— Тогава защо, според вас, е тази заплаха?

— Той е луд. Вече спря да работи; няма пречистване от деня преди да дойдете — закръгленият нос на Блай подуши въздуха, сякаш вече наддушваше мириса на екскременти.

Ламорак механично подуши, но не миришеше на нищо.

— Сега виждате — каза Блай, — че най-умно ще е да си вървите. Естествено, ние сме много унижени, че трябва да Ви го предложим.

— Чакайте, не точно сега — възкликна Ламорак. — Господи, този въпрос ме интересува професионално. Мога ли да говоря с Рагузник?

— В никакъв случай — каза Блай уплашено.

— Но аз бих желал да вникна в ситуацията. Социологическите условия са уникални и не бива да се пренебрегват. В името на науката...

— Как мислите да разговаряте? Приемник на изображение върши ли работа?

— Да.

— Ще попитам Съвета — измънка Блай.

Те седнаха зад Ламорак с неудобство. Гордите им лица със строги и достойни изражения бяха помрачени от тревога. Блай, седнал в средата, отбягваше очите на Земянина.

Главният Съветник, побелял, с лице, покрито с бръчки, каза с тих глас:

— Ако по някакъв начин, сър, го убедите, извън собствените си убеждения ние ще приветстваме това. Ала в никакъв случай не отстъпвайте, по никакъв начин.

Тънка завеса падна между Съвета и Ламорак. Той все още можеше да различи отделните съветници, но изведнъж рязко се обърна към приемника пред него. Той беше започнал да оживява, на екрана се появи глава, с естествения си цвят и голяма точност. Здрава тъмна

глава, масивна брадичка с едва набола брада и тънки червени устни, стиснати в хоризонтална линия.

Изображението попита подозрително:

— Кой си ти?

— Името ми е Стивън Ламорак. Аз съм от Земята.

— Землянин?

— Точно така. Аз съм на посещение тук. Ти ли си Рагузник?

— Игор Рагузник, на вашите услуги — каза изображението тъжно — само дете няма да има услуги и няма и да има докато с мен и семейството ми не започнат да се отнасят като с човешки същества.

— Разбираш ли — попита Ламорак — в каква опасност е Елзивър? Има опасност от епидемии.

— За двадесет и четири часа ситуацията ще се нормализира, ако ми позволят човецина. Те трябва да поправят грешката си.

— Говориш като образован човек, Рагузник.

— Така ли?

— Ти не можеш да се оплачеш от липса на комфорт. Твоят дом, облекло и храна са по-добри от тези на всеки един на Елзивър. Децата ти са най-образовани.

— Благодаря. Със сервомеханизъм. И бебета без майки, които ни изпращат да се грижим за тях, докато пораснат, за да станат наши съпруги. И те умират млади от самота. Защо?

Внезапен гняв се прокрадна в гласа му.

— Защо трябва да живеем в изолация, като че ли сме чудовища, недостойни за човешка близост? Не сме ли човешки същества, като всички други, със същите нужди, желания и чувства. Нима не изпълняваме една почтена и полезна функция...?

Изпуснатата въздишка прошумоля зад Ламорак. Рагузник я чу и повиши гласа си.

— Виждам, че Съвета е там зад тебе. Отговорете ми: Това не е ли една почтена и полезна функция? Това са *вашите* отпадъци, превърнати в храна за вас. Нима е лош човекът, който произвежда всичко това?... Слушайте, Съветници, аз няма да се предам. Нека всички на Елзивър умрат от болест... включително аз и синът ми, ако е необходимо..., но аз няма да се дам. По-добре семейството ми да умре, отколкото да живее както досега.

— Но ти живееш така от раждането си, нали? — прекъсна го Ламорак.

— И какво, ако е така?

— Сигурно си свикнал?

— Никога! Може би примирен. Баща ми се беше примирил, дори и аз за малко, но видях сина си, моя единствен син, без нито едно малко момче, с което да си играе. Брат ми и аз се имахме един друг, но синът ми никога няма да си има приятел и моето примирение свърши. Аз свърших с Елзивър и с говоренето.

Приемникът замря.

Главният Съветник беше побледнял. Той и Блай бяха единствените от групата, останали с Ламорак.

Главният Съветник каза:

— Човекът е побъркан. Не знам как да го накараме.

В ръката си държеше чаша вино, поднасяйки я към устните си той разля малко и няколко капки оцапаха белия му панталон в пурпурни петна.

— Толкова ли безразсъдни са исканията му? — попита Ламорак. — Защо не може да бъде приет в обществото?

Очите на Блай блеснаха гневно.

— Продавач на екскременти! — След това сви рамене. — Вие сте от Земята.

Неочаквано, Ламорак си спомни за още един неприет, един от големите класици на средновековието, аниматора Ал Кап. Беше наречен презрително „Ал Рисунката“.

— Рагузник наистина ли работи с екскременти? — запита Ламорак. — Искам да кажа, има ли физически контакт? Предполагам, че всичко се върши автоматично от машини.

— Разбира се — отговори Главният Съветник.

— Тогава какви точно са функциите на Рагузник?

— Той ръчно регулира различни контролни устройства, които осигуряват правилното функциониране на машините. Променя устройствата, така че да позволи ремонта им, той ги поправя и изменя крайния продукт според изискванията.

— Ако имахме място — добави той тъжно — щяхме да направим десет пъти по-сложни машини и всичко това щеше да се извършва автоматично, но нямаме...

— Но дори и така — настоя Ламорак — всичко, което прави Рагузник, е просто да натиска бутони, да затваря контакти или нещо подобно.

— Да.

— Тогава неговата работа не е по-различна от тази на всеки Елзивърианец.

— Вие не разбирате — каза хладно Блай.

— И за това ще рискувате да умрат децата ви?

— Нямаме друг избор — каза Блай. В гласа му имаше почти агония, която убеди Ламорак, че ситуацията го измъчва, но наистина няма друг избор.

Ламорак сви рамене с отвращение.

— Тогава спрете стачката. Принудете го.

— Как? — попита Главният Съветник. — Кой би могъл да го докосне или да се доближи до него? Ако пък го убием от разстояние, какво ще ни помогне това?

— Вие знаете ли как да пуснете машините? — попита Ламорак замислено.

Главният Съветник скочи.

— Аз ли? — излая той.

— Нямах предвид *Вас* — извика изведнъж Ламорак. — Употребих местоимението в неопределен смисъл. Може ли *някой* да се научи да борава с машините на Рагузник?

Гневът бавно се отдръпна от Главния Съветник.

— Има учебници, но аз Ви уверявам, че никога няма да се захвана с това.

— Тогава не може ли *някой* да научи процедурата и да замени Рагузник, докато не се предаде?

Блай се обади:

— Кой би се съгласил да свърши такова нещо? Аз не, при никакви обстоятелства?

Ламорак се замисли за земните табути, които бяха почти толкова строги. Той си спомни за канибализма, кръвосмешението, човекът, който проклинаше Бога.

— Но вие — каза той — трябва да имате резерви в случай, че работата на Рагузник спре. Той може да умре.

— В такъв случай синът му автоматично поема работата или най-близкият му наследник — каза Блай.

— Ами ако няма достатъчно големи наследници? Ами ако цялото му семейство изведнъж умре?

— Това никога не се е случвало, няма и да се случи.

— Ако възникне такава опасност, ние можем евентуално да пратим едно или две бебета на Рагузник и те да наследят професията му — добави Главният Съветник.

— А-ха. А как избирате това бебе?

— Измежду децата, чиито майки са умрели при раждането, така избрахме и съпругата на Рагузник.

— Ами тогава изберете няколко заместници на Рагузник — предложи Ламорак.

— *Не! Невъзможно!* Как можахте да си го помислите? Ако ние изберем едно бебе, то е, защото то е създадено да живее, и не знае нищо. Според Вас е необходимо да се избират възрастни и да се дават на Рагузник. Не, д-р Ламорак, ние не сме нито чудовища, нито извратени брутални типове.

„Няма смисъл — безпомощно помисли Ламорак. — *Няма смисъл, освен, ако...*“

Тази нощ Ламорак едва успя да заспи.

Рагузник търсеше едни от основните елементи на човечността. Ала срещу него бяха тридесет хиляди Елзивърианци, предпочитащи смъртта.

Множество от тридесет хиляди от едната страна и искането на едно семейство от другата. Би ли могъл някой да каже, че тридесетте хиляди, които поддържаха тази несправедливост, заслужават смърт? Несправедливост, но по какви стандарти? Земни? Елзивъриански? И кой беше Ламорак, за да ги съди?

А Рагузник? Той беше съгласен да остави тридесет хиляди да умрат, включително и хората, които просто приемаха ситуацията, защото мислеха, че трябва да я приемат и нямаха шансове да я променят дори да искат.

Ами децата, които нямаха нищо общо с това? Тридесет хиляди от една страна и едно-единствено семейство от друга.

Ламорак взе решението си в състояние, което беше почти отчаяние и на сутринта повика Главния Съветник. Каза му:

— Сър, ако Вие намерите заместник, Рагузник ще види, че е загубил всички шансове за решение в негова полза и ще се върне на работа.

— Не може да има заместник — въздъхна Главният Съветник — вече Ви обясних това.

— Няма заместник измежду хората от Елзивър, но аз не съм Елзивърианец и това не означава нищо за мен. Аз ще бъда заместникът.

Те бяха развълнувани, много по-развълнувани от самия Ламорак. Десет пъти го питаха дали не се шегува. Ламорак беше небръснат и се чувстваше зле.

— Разбира се, че съм сериозен. И всеки път, когато Рагузник постъпи така, просто внесете заместник. Няма друг свят с такова табу и винаги ще има кандидати за заместници, ако плащате достатъчно.

Дадоха му учебниците и той прекара шест часа, четейки и препрочитайки. Нямаше полза от задаване на въпроси. Никой от Елзивърианците не знаеше нищо за работата, освен това, което беше написано в учебниците. Имаше много неудобства, особено когато детайлите бяха трудни за възприемане.

„Поддържайте показание нула на галванометъра А-2 през цялото време, когато свети червения сигнал на Прехвърлящия ревяло“ — прочете Ламорак.

— Добре, де, какъв е тоя „Прехвърлящ ревяло“?

— Там си пише — измънка Блай, а Елзивърианците се спогледаха като бити кучета и наведоха глави, втренчвайки се във върховете на пръстите си.

Те го оставиха дълго преди да достигне малката стая, в която беше централното управление на генераторите, обслужващи техния свят. Той получи инструкции къде да завие и кое ниво да достигне, след което го оставиха да се оправя сам. Той обиколи стаята прилежно, идентифицирайки инструментите и уредите за контрол, следвайки схемите и диаграмите в учебника.

„Това трябва да е «Прехвърлящия ревяло»“ — помисли той с мрачно задоволство. Надписът потвърди това.

Устройството представляваше полукръгъл циферблат с отвори, които вероятно бяха предназначени да светят в различни цветове. Добре, де, но защо точно „ревльо“?

Не знаеше.

„Някъде — помисли си Ламорак — някъде *отпадъците се събират, пресоват се, преминават през тръбопроводи, клапани, вентили и дестилатори и чакат да бъдат преработени по петдесет начина. А сега просто се събират.*“

Не без потръпване той натисна първото копче отбелязано в учебника като „Начало“. Тихо боботене оживя и се почувства през пода и стените. Ламорак натисна друго копче и лампите светнаха.

Консултирайки се с учебника за всяка стъпка, той напредваше, и така, стъпка по стъпка, стаите заблестяваха, индикаторите се задвижваха, а бръмченето се усилваше.

Някъде дълбоко във фабриките натрупаните отпадъци се всмукваха в съответните канали.

Прозвуча остър сигнал и изтръгна Ламорак от концентрацията му. Беше сигнал от комуникатора и Ламорак включи приемника си.

Главата на Рагузник се появи на екрана, в очите му се четеше недоверие.

— *Това пък какво е?*

— Аз не съм от Елзивър, Рагузник. *Това* не ми пречи.

— Но какво ти влиза в работата? *Защо се намесваш?*

— Аз съм на твоя страна, Рагузник, но съм длъжен да го направя.

— Но защо, след като си на моя страна? Така ли се отнасят с хората на твоя свят, както с мен тук?

— Вече не. Но дори да си прав, има тридесет хиляди души на Елзивър, които трябва да бъдат убедени.

— Те щяха да се предадат, ти провали единствения ми шанс!

— Те *нямаше* да се предадат. Сега те вече знаят, че ти си недоволен. Досега те никога не са и сънували, че Рагузник може да бъде нещастен, да създаде проблеми.

— И какво като вече знаят? Сега просто ще си наемат Другоземец, когато се наложи.

Ламорак уморено поклати глава. Той беше мислил върху това през горчивите последни часове.

— Фактът, че знаят, означава, че Елзивър ще започне да мисли за теб, някои дори ще се запитат дали е правилно да се отнасят така с тебе. А ако се наемат Другоземци, те ще разкажат навсякъде какво става на Елзивър и Галактическото обществено мнение ще се окаже на твоя страна.

— Е, и?

— Положението ще се поправи. По времето на сина ти нещата ще бъдат много по-добри.

— По времето на сина ми — пророни Рагузник. — А можех да го имам сега. Е, аз загубих. Връщам се на работа.

Ламорак изпита огромно облекчение.

— Ако Вие, сър, дойдете сега тук, ще получите работата си, а аз ще Ви помоля за честта да Ви стисна ръката.

Лицето на Рагузник се озари от мрачна гордост.

— Наричате ме „сър“ и предлагате да ми стиснете ръката. Гледайте си работата, земянино, и ме оставете аз да си гледам моята, защото няма да стисна Вашата ръка.

Ламорак се върна по пътя, по който бе дошъл, облекчен, че кризата свърши, но някак странно потиснат. Той изненадан спря, откривайки, че коридорът е преграден с кордон и не може да се продължи. Ламорак се огледа за други пътища, но беше стреснат от силен глас над главата си:

— Д-р Ламорак, чувате ли ме? Говори Съветник Блай.

Ламорак се озърна. Гласът идваше от някаква комуникационна система, но самият говорител не се виждаше никакъв.

— Нещо не е в ред ли? — извика той. — Чувате ли ме?

— Чувам Ви.

Инстинктивно Ламорак изкрещя:

— Има ли някакъв проблем? Пътят изглежда блокиран. Да не е нещо свързано е Рагузник?

— Рагузник се върна на работа — дойде гласът на Блай. — Кризата е преодоляна, а Вие трябва да се пригответе за заминаване.

— Заминаване?

— Да напуснете Елзивър. Корабът Ви се подготвя.

— Но почакайте малко! — Ламорак беше объркан от неочаквания развой на събитията. — Аз не съм завършил със събирането на данните си.

— Не мога да Ви помогна — каза гласът на Блай. — Ще бъдете насочен към кораба, а принадлежностите Ви ще бъдат изпратени от сервомеханизъм. Надяваме се... Надяваме се...

Нещо взе да се изяснява на Ламорак.

— Надявате се *какво*?

— Надяваме се, че няма да направите опит да се видите или да говорите директно с никой Елзивърианец. Също така се надяваме, че няма да се опитвате да се върнете никога вече на Елзивър. Ваши колеги ще бъдат добре дошли за събирането на останалите данни, ако е необходимо.

— Разбирам — каза Ламорак глухо. Неочаквано се беше превърнал в Рагузник. Той беше боравил с неговите уреди, които обработваха отпадъците. Беше отхвърлен от обществото. Беше гробар, свинар. Беше...

— Довиждане — каза той.

— Преди да Ви изпратим, д-р Ламорак — каза гласът на Блай — от името на Съвета на Елзивър аз Ви благодаря за помощта Ви в тази криза.

— Няма защо — отговори Ламорак горчиво.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.